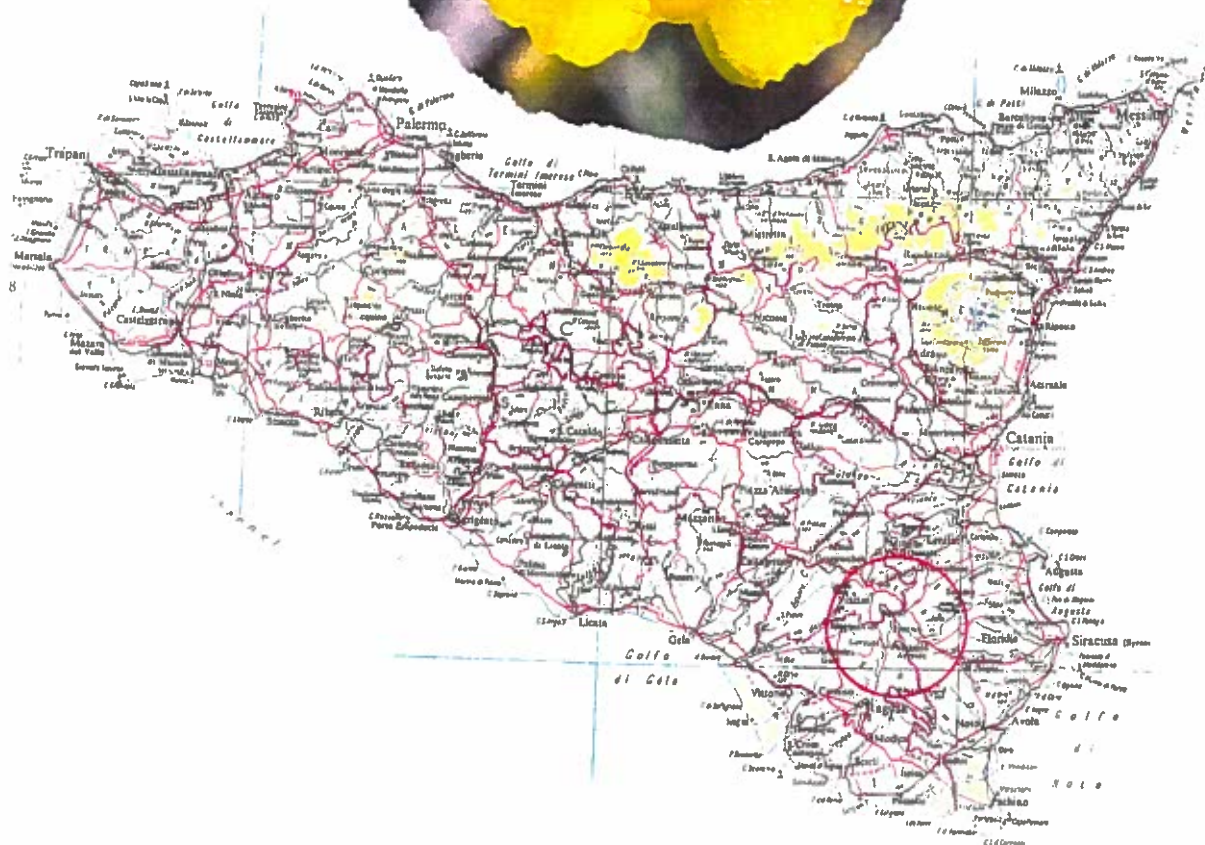


Botanisk ekskursion

til

Sicilien



16. – 23. april 1999

Botanisk ekskursion til Sicilien

16. - 23. april 1999

Rejsen blev i lighed med tidligere rejser arrangeret af Sydeuropacentret.

Vi fløj med Alitalia København - Milano - Catania og retur. Rejsen var lang, også fordi der var store forsinkelser på flyene allerede fra Kastrup. I Catantias lufthavn ventede 6 store biler på os, herligt!

Vi havde pointeret over for Sydeuropacentret, at vi ingen brok ville have i forbindelse med udlevering af bilerne, vi lejede. Alligevel måtte vi stå flere timer efter en lang, anstrengende flyrejse, og vente på at få udleveret bilerne, fordi man krævede dankort af hver chauffør, og kun 2 af chaufførerne havde dankort med. Til sidst accepterede man at bruge det ene dankort til alle biler. Vi ankom til hotel Monte Lauro kl. ca. 24, men værten havde maden klar!

Selve arrangementet på hotellet var til gengæld fint. Værelserne var fine og maden rigelig og velsmagende. Værten var overstrømmende venlig, sommetider - og især overfor enkelte af damerne særdeles venlig! Men han gav os en speciel botanisk oplevelse, som naturligvis omtales i rapporten.

Hotel Monte Lauro ligger i den pragtfulde middelalderby Bucchieri. Byen er malerisk og charmerende, og det gør den ikke ringere, at den er omgivet af pragtfulde, orkiderige kalkbjerge, Monte Iblei. Den første morgen mødtes vi med en norsk botaniker, som før har leveret givtige orkidelokaliteter. Han havde været 1 uge på Sicilien og kunne give os mange værdifulde oplysninger. Bl.a. fortalte han os om en af de bedste lokaliteter, vi kom på: Lige udenfor Bucchieri - 16 arter. Der tilbragte vi hele den første dag.

De fleste dage botaniserede vi i Monte Ibleiområdet. En enkelt dag var vi i området omkring Etna. En lille gruppe kørte til Palermo for at se *Ophrys pallida* og *Dactylorhiza markusii*. Vejret var alle dage perfekt, varmt og solrigt, og der var overalt virkelig mange orkideer. Det var vel nærmest et orkideår.

Tidspunktet var bl.a. valgt med henblik på at finde *Ophrys lacaitae* og *Ophrys holoserica* s.l. Og heldigvis lykkedes det! Vi nærmest væltede os i *Ophrys oxynrhyncos*, *Ophrys bianca* og *Ophrys calliantha*. *Ophrys lacaitae* fandt vi den sidste dag, på den sidste lokalitet! Så det blev fejret med en skøn frokost på en restaurant ved havet!

Turen var på alle måder særdeles vellykket, men vi savnede Niels og Bodil Faurholdt.

Denne rapport er lavet af:

Carsten Koch: Forside og billedsider

Aase Arbirk: Floralister over orkideer + beskrivelse af visse orkidearter

Søren Grøntved: Beskrivelse af de orkideer, der blev fundet nær Palermo

Henrik Æ. Pedersen: Beskrivelse af *Holoserica* s. l. (*Ophrys bianca*, *Ophrys calliantha*, *Ophrys lacaitae* og *Ophrys oxynrhyncos*)

Beskrivelse af *Sphegodes* s. l. (*Ophrys exaltata*, *Ophrys garganica*, *Ophrys incubacea*, *Ophrys panormitana*, *Ophrys sphegodes*)

Jon Feilberg: Floralister over andre planter

Liste over deltagere

Anette Mossing, Storkevænget 6, 2840 Holte 45420070
Carsten Koch, Græsbjergvej 62, 4760 Vordingborg 55374668
Aase Arbirk, Tingmosen 19, 3500 Værløse 44484494
Henning Arbirk do
Jan Germundsen, Brommevej 23, 3760 Gudhjem 56484215
Jytte Germundsen do
Erica G. Christiansen, Frederiksborgvej 66 st., 4000 Roskilde 46350922
Søren G. Christiansen do
Jon Feilberg, Kastrupvej 8, 4100 Ringsted 57600125
Johannes Friis, Nordkrog 12, 2800 Hellerup 39610165
Henrik Æ. Pedersen, Løvkærparken 43, 4000 Roskilde 46137060
Kurt Æ. Pedersen, Muldebærvej 2, 8471 Sabro 86948209
Harald K. Hansen, Spurtevænget 16, 4700 Næstved 55727493
Jimmi Lassen, Bredstensvej 17, 2610 Rødovre 36725583
Elsebeth Bindslev, Degnehusene 2, 2620 Glostrup 43630448

Desværre alligevel ikke:

Niels Faurholdt, Solsikkevej 9, 4600 Køge 56658240
Bodil Faurholdt do

Artsliste (orkideer)

Aceras anthropophorum (5, 8, 11)
Barlia robertiana (1, 5a, 5b, 7, 10, 11, 12, 13)
Dactylorhiza markusii (15, 17)
Dactylorhiza romana (6)
Dactylorhiza sambucina (6)
Himantoglossum hircinum (15b)
Limodorum abortivum (17)
Ophrys apifera (10)
Ophrys bertolonii (1, 2, 5a, 8, 11, 12, 14, 16)
Ophrys biancae (3, 5a, 8, 11, 12, 13)
Ophrys bombyliflora (1, 2, 10, 14, 16)
Ophrys caliantha (3, 11, 13)
Ophrys exaltata (1, 5a, 8, 10, 11, 16)
Ophrys fusca s. lat. (1, 2, 3, 5a, 10, 11, 12, 15b)
Ophrys garganica (8)
Ophrys incubacea (1, 2, 3, 5a, 8, 9, 10, 11, 12, 13)
Ophrys lacaitae (11)
Ophrys laurensis ? (1)
Ophrys lunulata (3, 5a, 5b, 7, 10, 11, 12)
Ophrys lutea (1, 2, 3, 5a, 5b, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16)
Ophrys oxyrrhyncos (2, 3, 5a, 5b, 8, 10, 11, 12, 13)
Ophrys pallida (14, 17)
Ophrys panormitana (1)
Ophrys sicala (1, 2, 3, 5a, 5b, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16)
Ophrys speculum (1, 2, 3, 5a, 5b, 8, 10, 11, 12, 13, 16)
Ophrys sphegodes (5b, 8, 15a, 15b)
Ophrys tenthredinifera (1, 2, 5a, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 16, 17)
Orchis brancifortii (7, 16)
Orchis collina (5a, 13)
Orchis commutata (3, 5a, 12)
Orchis italica (1, 2, 3, 5a, 5b, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15a, 16)
Orchis lactea (1, 2, 3, 5a, 8, 9, 11, 12, 14, 15a, 16)
Orchis longicornu (1, 2, 3, 5a, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15a, 16, 17)
Orchis morio (6)
Orchis papilionacea (1, 2, 3, 5a, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13)
Orchis provincialis (1, 9, 14, 15a, 17)
Serapias laxiflora (3, 5a, 5b, 10, 11, 12, 13, 16)
Serapias lingua (2, 10, 11, 17)
Serapias parviflora (5a, 10, 11, 13)
Serapias orientalis ssp. *siciliensis*? (13)
Serapias vomeracea (1, 2, 3, 5a, 8, 11, 12, 13, 17)
Spiranthes spiralis (17)



Ophrys lacaitae 22.4.1999



Ophrys oxysrhynchos 23.4.1999



Ophrys lunulata 18.4.1999



Ophrys bertolonii 17.4.1999

Lokaliteter (orkideer)

Lokalitet 1

17. april

Pragtfulde kalkbakker vest for Bucheri. Man kører gennem byen ad vejen mod Vizzini. Ved udgangen af byen sættes kilometertælleren på 0. Efter 1,7 km ligger bakkene på begge sider af vejen. Det største område ligger på venstre side af vejen.

18 arter

Barlia robertiana - afbl.

Ophrys bertolonii

Ophrys bombyliflora

Ophrys exaltata

Ophrys fusca s. lat.

Ophrys incubacea

Ophrys laurensis - ?

Ophrys lutea

Ophrys panormitana

Ophrys sicula

Ophrys speculum

Ophrys tenthredinifera

Orchis italica

Orchis lactea

Orchis longicornu

Orchis papilionacea

Orchis provincialis

Serapias vomeracea

Lokalitet 2

17. april

Stjele skråninger på begge sider af vejen fra Bucheri mod Sortini. Man kører ad vejen mod Syracus, og lige udenfor byen drejer man til venstre mod Sortini og Ferla. Stedet ligger 9,6 km fra Hotel Lauro.

15 arter

Ophrys bertolonii

Ophrys bombyliflora

Ophrys fusca s. lat.

Ophrys incubacea

Ophrys lutea

Ophrys oxyrrhynchos

Ophrys sicula

Ophrys speculum

Ophrys tenthredinifera

Orchis italica

Orchis lactea

Orchis longicornu

Orchis papilionacea
Serapias lingua
Serapias vomeracea

Lokalitet 3

18. april

Marklignende område, delvis afbrændt, på vejen mellem Ferla og Nekropole di Pantalica.

Stedet ligger 4,5 km fra udkanten af Ferla på venstre side af vejen. Lidt inde på en mark på højre side af vejen ligger et lille faldefærdigt hus. 450 m. o. h. 37°07'21.3"N - 14°58'40.2"E

15 arter

Ophrys bianca
Ophrys caliantha
Ophrys fusca s. lat
Ophrys incubacea
Ophrys lunulata
Ophrys lutea
Ophrys oxyrrhyncos
Ophrys sicala
Ophrys speculum
Orchis commutata
Orchis italica
Orchis lactea
Orchis longicornu
Orchis papilionacea
Serapias laxiflora
Serapias vomeracea

Lokalitet 4

18. april

Overdrev på begge sider af vejen mellem Ferla og Nekropole di Pantalica, men der var adgang forbudt. Mange orkideer i vejkanterne og på overdrevet. Stedet ligger 600 m efter informationscentret.

Lokalitet 5a

18. april

Stenet overdrev på venstre side af vejen mellem Ferla og Nekropole di Pantalica. Området ligger foran en stenmur med en fyrreskov bagved. Stedet ligger ca. 2 km fra bar og informationscenter. Det ligger der, hvor vejen i store sving går nedad mod Nekropole di Pantalica.

23 arter

Aceras anthropophorum
Barlia robertiana - afbl.
Ophrys bertolonii
Ophrys bianca
Ophrys exaltata
Ophrys fusca s. lat.
Ophrys incubacea

Ophrys lacaitae x *oxyrrhyncos* ?

Ophrys lunulata

Ophrys lutea

Ophrys oxyrrhyncos

Ophrys sicala

Ophrys speculum

Ophrys tenthredinifera

Orchis collina - afbl.

Orchis commutata

Orchis italica

Orchis lactea

Orchis longicornu

Orchis papilionacea

Serapias laxiflora

Serapias parviflora

Serapias vomeracea

Lokalitet 5b

18. april

Vejkant samme sted som 5a langs flotte stenmure.

9 arter

Barlia robertiana

Ophrys lunulata

Ophrys lutea

Ophrys oxyrrhyncos

Ophrys sicala

Ophrys speculum

Ophrys sphegodes

Orchis italica

Serapias laxiflora

Lokalitet 6

19. april

Locus classicus for *Dactylorhiza markusii*, som vi dog ikke så. Overdrev kantet af træer. Lignede svenske løvenge. Stedet ligger på vejen mellem Belpasso og Etnavejen.

3 arter

Dactylorhiza romana - 1 eks. rød

Dactylorhiza sambucina - alle røde

Orchis morio

Lokalitet 7

19. april

Lavamarker på højre side af vejen mellem Ragalna og Nicoloso, når man kommer fra Nicoloso.

Stedet ligger ca. 1 km ø for Ragalna.

7 arter

Barlia robertiana - afbl.
Ophrys lunulata
Ophrys tenthredinifera
Orchis brancifortii
Orchis italica
Orchis longicornu
Orchis papilionacea

Lokalitet 8

20. april

Lys egeskov på begge sider af vejen. Man kører 11,2 km fra Bucheri mod Sortini. Til venstre ad vejen mod Pedagaggi og 600 m frem. Især knolden til højre er rig på orkideer.

17 arter

Aceras antropophorum
Ophrys bertolonii
Ophrys bianca
Ophrys exaltata
Ophrys garganica
Ophrys incubacea
Ophrys lutea
Ophrys oxyrrhyncos
Ophrys sicula
Ophrys speculum
Ophrys sphegodes
Ophrys tenthredinifera
Orchis italica
Orchis lactea
Orchis longicornu
Orchis papilionacea
Serapias vomeracea

Lokalitet 9

20. april

Stenet overdrev på toppen af Monte Lauro i 950 m's højde.

8 arter

Ophrys incubacea
Ophrys lutea
Ophrys sicula
Ophrys tenthredinifera
Orchis lactea
Orchis longicornu
Orchis papilionacea
Orchis provincialis

Lokalitet 10

21. april

Passo di Pantanelle. Efter den første vej til Nescemi ligger der på højre hånd en gammel rød bygning. Umiddelbart derefter drejer vejen til venstre, og på højre side er der en markvej, hvor man med lidt god vilje kan parkere. På modsatte side af den store vej ligger en johannesbrødtræ-plantage. Bag den ligger nogle nordvendte overdrevskrænter med meget sandholdig jordbund. Her er der utrolig mange orkideer.

16 arter

Barlia robertiana - afbl.

Ophrys apifera

Ophrys bombyliflora

Ophrys exaltata

Ophrys fusca s. lat.

Ophrys incubacea

Ophrys lunulata

Ophrys lutea

Ophrys oxypetala

Ophrys sicula

Ophrys speculum

Orchis italica

Orchis papilionacea

Serapias laxiflora

Serapias lingua

Serapias parviflora

Lokalitet 11

22. april

Ved den sydlige udkant af Cassibile ligger en gammel klosterkirke. Her drejer man til højre og stiller kilometertælleren på nul. Første vej til venstre er en smal asfalteret vej uden skiltning. Den kører man ud af og efter 1,7 km ses et stort blå skilt: Administratione..... Her drejer man til venstre og følger nu den asfalterede vej. Når kilometertælleren står på 10,3 km ligger der på højre hånd et garigueområde på kalk.

23 arter

Aceras anthropophorum

Barlia robertiana - afbl.

Ophrys bertolonii

Ophrys bianca

Ophrys caliantha

Ophrys exaltata

Ophrys fusca s. lat.

Ophrys fusca x *lutea* ?

Ophrys incubacea

Ophrys lacaitae

Ophrys lunulata

Ophrys lutea
Ophrys oxypetala
Ophrys sicula
Ophrys speculum
Ophrys tenthredinifera
Orchis italica
Orchis lactea
Orchis longicornu
Orchis papilionacea
Serapias laxiflora
Serapias lingua
Serapias parviflora
Serapias vomeracea

Lokalitet 12

22. april

Monte Grosso. Området ligger på østsiden af vejen. Græsklædte overdrevsbakker.

18 arter

Barlia robertiana - afbl.
Ophrys bertolonii
Ophrys bianca
Ophrys fusca s. lat.
Ophrys incubacea
Ophrys lunulata
Ophrys lutea
Ophrys oxypetala
Ophrys sicula
Ophrys speculum
Ophrys tenthredinifera
Orchis commutata
Orchis italica
Orchis lactea
Orchis longicornu
Orchis papilionacea
Serapias laxiflora
Serapias vomeracea

Lokalitet 13

23. april

Ca. 7,9 km fra den sydligste afkørsel mod Vizzini i retning mod Ragusa. Vest for vejen græsklædte bakker fulde af orkideer.

16 arter.

Barlia robertiana - afbl.
Ophrys bianca

Ophrys calliantha
Ophrys incubacea
Ophrys incubacea x *oxyrrhyncos*
Ophrys lutea
Ophrys oxyrrhyncos
Ophrys sicala
Ophrys speculum
Orchis collina - afbl.
Orchis italica
Orchis longicornu
Orchis papilionacea
Serapias laxiflora
Serapias parviflora
Serapias orientalis ssp. *siciliensis* ?
Serapias vomeracea

Lokalitet 14

20. april

Ficuzza - pallidalokalitet. Åben, lav, græsset løvskov domineret af tjørn, ask og løvfældende eg.
Græsklædte partier. Se skitse
10 arter.

Ophrys bertolonii
Ophrys bombyliflora
Ophrys lutea
Ophrys pallida > 200
Ophrys sicala
Ophrys tenthredinifera
Orchis italica
Orchis lactea - mange
Orchis longicornu - mange
Orchis provincialis

Lokalitet 15a

20. april

Ficuzza - markusii-lokaliteten. Løvfældende 3 - 5 m høj egeskov, græsset. Æble, Ruscus og stedsegrøn eg
5 arter.

Dactylorhiza markusii
Orchis italica
Orchis lactea
Orchis longicornu
Orchis provincialis

Lokalitet 15b

20. april

Skoven i området omkring Ficuzza.

3 arter

Himanthoglossum hircinum - ca. 20 i knop og roset

Ophrys fusca s. lat.

Ophrys sphegodes

Lokalitet 16

21. april

Belmonte. Nordvendt skråning mod vejen. Dels klippehylder, dels græsklædte terrasser. Se skitse.

12 arter.

Ophrys bertolonii - få

Ophrys bombyliflora

Ophrys exaltata - få

Ophrys lutea

Ophrys sicular

Ophrys speculum

Ophrys tenthredinifera

Orchis brancifortii > 50 i knop og blomst

Orchis italica - få

Orchis lactea

Orchis longicornu

Serapias laxiflora

Lokalitet 17

21. april

SV for Godrano. Græsset, ret tilgroet eng og picnic område under ældre fyrretræer. Se skitse.

Korkeg.

9 arter

Dactylorhiza markusii - 1 stk.

Limodorum abortivum

Ophrys pallida - > 500

Ophrys tenthredinifera - få

Orchis longicornu

Orchis provincialis - få i blomst og knop

Serapias lingua

Serapias vomeracea

Spiranthes spiralis - rosetter

Andre arter: *Pæon*, *Aristolochia* sp., *Cyclamen*, *Narcissus tazeta*, *Romulea* sp.



Zelkova sicula 22.4.1999



Orchis brancifortii-lokaliteten på Etnas sydsida 19.4.1999



Dactylorhiza romana - lokaliteten på Etnas svdsida 19.4.1999

Kort omtale af udvalgte taxa

Dactylorhiza markusii

Kun fundet i området syd for Palermo (lok. 15 og 17). Fundet i mængde (over 100) i udkanten af åben græsningsskov. Artsrang er tvivlsom, måske mest hensigtsmæssigt at betragte den som en underart af *Dactylorhiza romana*.

Dactylorhiza romana

Kun fundet på lokalitet 6, nemlig på locus classicus for *Dactylorhiza markusii*. Der blev kun fundet ganske få eksemplarer alle i fuld blomst.

Dactylorhiza sambucina

På locus classicus for *Dactylorhiza markusii* håbede vi naturligt nok at se mængder af denne plante, men det viste sig, at det var *Dactylorhiza sambucina*. Alle var i fuld blomst og røde.

Himantoglossum hircinum

10 - 20 planter i begyndende knop fundet (i bevoksning af skærmpflanzen *Ferula*) langs grusvej gennem græsningsskov på lok. 15b.

Limodorum abortivum

Fundet under ældre fyrretræer på picnicareal på lok. 17, få cm høje og langt fra blomstring.

Ophrys apifera

Denne art blev kun fundet på en lokalitet og her kun i et par enkelte eksemplarer. Den stod her i skygge under nogle buske på en nordvendt skråning. Blomsterne var temmelig små, med meget mørk læbe og hvidlige sepaler. De 2 planter var i fuld blomst.

Ophrys bertolonii

Arten var meget almindelig på mange af lokaliteterne og fandtes ofte i store bestande. Planterne var temmelig små, men fik man først øje på den, opdagede man, at der visse steder var veritable "tæpper" af den. Arten var i fuld blomst, og individerne havde smukt mørkrosa sepaler.

Ophrys bombyliflora

Arten blev set på en del lokaliteter og alle steder i pæne bestande. Den var i fuld blomst

Ophrys fusca s.l.

Individer af denne gruppe blev observeret på de fleste lokaliteter, både stor- og småblomstrede og med meget variable læbestørrelser. Især på lokalitet 1 var der stor variation. Enkelte individer havde en meget bred firkantet læbe. Vores norske botaniker udråbte denne som *Ophrys laurensis*, men for os hersker der stor usikkerhed vedrørende bestemmelsen af alle disse fuskede fuscaer. Der blev taget en del billeder, så måske foreligger der senere en nøjere bestemmelse.

Ophrys lunulata

Arten er endemisk for Sicilien. Den er uhyre karakteristisk og nem at kende med den smalle læbe og det i reglen halvmåneformede spejl. Vi fandt den på 7 lokaliteter og oftest i store mængder. Vi så den kun i de kalkrige Monte Iblei bjerge. Arten var i fuld blomst.

Ophrys holoserica s.l.

Ophrys holoserica i videste forstand er meget variabel på Sicilien. Vi kunne med sikkerhed genkende følgende fire "typer" – foruden en del overgangsformer mellem *O. oxyrrhynchos* på den ene side og de tre øvrige taxa på den anden.

Ophrys biancae

Dette for Sicilien endemiske taxon minder morfologisk om *O. oxyrrhynchos*, men afviger ved at have trapezformet (ikke vifteformet) læbe med tæt randbehåring og et mindre, simplere spejl. I litteraturen hævdes *O. biancae* at påbegynde blomstringen tidligere end *O. oxyrrhynchos*, hvilket vi dog vanskeligt kunne erkende. Det har været foreslået, at "arten" skulle være opstået som en hybrid mellem *O. oxyrrhynchos* og *O. tenthredinifera*, men der er ikke megen støtte at hente i morfologien. Planten opfattes nok bedst som en underart af *O. holoserica*. Vi fandt den på 6 lokaliteter – altid i selskab med *O. oxyrrhynchos*.

Ophrys calliantha

Dette ligeledes endemiske (og meget variable) taxon står meget nær på *O. holoserica* s.str. og behandles nok bedst som en taxonomisk betydningsløs form af denne. Den eneste nogenlunde sikre skillekarakter er de meget små petaler, som sandsynligvis skyldes introgression fra ssp. *oxyrrhynchos*. Vi fandt den fåtalligt på tre lokaliteter.

Ophrys lacaitae

Vort eneste sikre fund af dette sentblomstrende taxon blev gjort i lavlandet nær Cassibile (lok. 11). Vi fandt kun ganske få individer, som alle enten var i knop eller med den nederste blomst udsprunget. På en højere beliggende lokalitet nær Necropoli di Pantalica (lok. 5) fandt vi, hvad der tydeligvis var en hybridsværm mellem *O. lacaitae* og *O. oxyrrhynchos*. Alle individerne var i pænt fremskreden blomstring; skønt enkelte planter morfologisk mindede særdeles kraftigt om *O. lacaitae*, er det derfor tvivlsomt, om vi hér virkelig så helt "rene" individer af dette taxon. *O. lacaitae* kan mest hensigtsmæssigt behandles som underart af *O. holoserica*.

Ophrys oxyrrhynchos

Dette er den klart hyppigste repræsentant for *O. holoserica* s.l. på Sicilien. Den er sjældent vanskelig at genkende, omend der ses en del variation i sepalernes farve og i flere andre karakterer. Vi fandt den på de fleste lokaliteter. Denne plante, der bør anerkendes som underart af *O. holoserica*, er en af "karakter-orkidéerne" på Sicilien. Den er endemisk for Syditalien (Sicilien, Apulien, Basilicata) og Malta.

Ophrys sphegodes s.l.

Ophrys sphegodes i videste forstand er meget variabel på Sicilien. Vi kunne genkende følgende fem "typer". Mange individer var dog morfologisk intermediære mellem *O. incubacea* og *O. sphegodes*, og, som det fremgår nedenfor, var overgangene mellem *O. sphegodes*, *O. panormitana* og *O. exaltata* aldeles flydende.

Ophrys incubacea

Dette er nok den hyppigste repræsentant for *O. sphegodes* s.l. på Sicilien, og vi fandt den på over halvdelen af lokaliteterne. Skønt der næsten alle steder var i hvert fald nogle typiske individer til stede, var dette taxon dog mindre velafgrænset mod *O. sphegodes* (her inkl. *O. panormitana*, *O. exaltata*), end man ser det på f.eks. Monte Gargano. Det behandles bedst som underart af *O. sphegodes*.

Ophrys garganica

Også denne plante opfattes mest hensigtsmæssigt som underart af *O. sphegodes*. Vi gjorde kun et enkelt sikkert fund, nemlig mellem Buccheri og Sortini (lok. 8).

Ophrys sphegodes

Typisk udviklede eksemplarer af *O. sphegodes* s.str. fandt vi kun på tre lokaliteter. Det skal dog tilføjes, at den helt flydende morfologiske grænse mellem dette taxon på den ene side og *O. panormitana*/*O. exaltata* på den anden taler varmt for, at de to sidstnævnte blot bør behandles som synonymymer for *O. sphegodes* s.str. Hvis dette praktiseres, fandt vi planten på 7-8 lokaliteter.

Ophrys panormitana

I litteraturen behandles dette og følgende taxon oftest som medlemmer af *Ophrys arachnitiformis* s.l. Sidstnævnte opfattes traditionelt som et mere eller mindre stabiliseret hybridkompleks mellem *O. holoserica* og *O. sphegodes*. På den baggrund er det imidlertid svært at forlige sig med en placering af de to syditalienske taxa i denne gruppe, da de ikke har karakterer, som klart indikerer en forbindelse til *O. holoserica* s.l. Derimod er forbindelsen til *O. sphegodes* s.str. meget tydelig. Faktisk er afgrænsningen mod sidstnævnte så uklar, at man med fordel kan behandle de tre som ét variabelt taxon, *O. sphegodes* ssp. *sphegodes*. Formen "*O. panormitana*" (angiveligt endemisk for Sicilien), som vi fandt på en kalkbakke vest for Buccheri (lok. 1), adskiller sig kun fra formen "*O. exaltata*" ved en tydeligt trelappet læbe.

Ophrys exaltata

Planter af denne type, der til forskel fra foregående har helrandet læbe, fandt vi på seks lokaliteter. *O. exaltata* (angiveligt endemisk for Calabrien og Sicilien) bør dog nok behandles som et synonym for *O. sphegodes* ssp. *sphegodes* – se endvidere bemærkninger under *O. panormitana*.

Ophrys lutea

På de fleste lokaliteter fandt vi denne art med store blomster og stærkt gule læber. Den fandtes overalt i uhyre store mængder. Det eneste sted, den ikke blev fundet, var på lava omkring Etna.

Ophrys pallida

Kun fundet i området syd for Palermo (lok. 14 og 17). Fundet i pæn mængde (flere hundreder) i åben græsningsskov og på græssede områder med krat. Endemisk for Sicilien.

Ophrys sicula

Blev fundet på præcis de samme steder som *Ophrys lutea*, men i knap så store mængder.

Ophrys speculum

Overalt en uhyre almindelig art, som sommetider var lidt svær at få øje på, fordi individerne var meget små. Men der var virkelig mange, og arten var i fuld blomst.

Ophrys tenthredinifera

Talrig de fleste steder, og mange steder med meget smukke mørkt rosa sepaler.

Orchis brancifortii

Arten blev udelukkende set i gamle lavamarker omkring Etna og på en enkelt lokalitet nær Palermo. På lokaliteten nær Etna var der flere hundrede, og mange individer var store og kraftige. Alle var i fuld blomst. På lokaliteten nær Palermo var blomsterne både i knop og i blomst. *Orchis brancifortii* er endemisk for den østlige kyst af Sardinien og det nordlige Sicilien.

Orchis collina

Fandtes kun få steder og afblomstret.

Orchis commutata

Planten blev fundet på 3 lokaliteter. Der har været nogen diskussion om, hvorvidt der var tale om både *Orchis tridentata* og *Orchis commutata*, eller hvorvidt der overhovedet er forskel. I hvert fald var individerne meget storblomstrede, og vi er derfor endt med, at det var *Orchis commutata*.

Orchis italica

Almindelig og særdeles talrig overalt, især langs veje. Individerne var mange steder meget store og kraftige og blomsterne meget mørke. Især på lokalitet 13 sås et kæmpe tæppe med flere tusinde individer.

Orchis lactea

Meget almindelig, meget talrig og i fuld blomst. Store variationer i farve mellem lyse og mørkt rosa individer.

Orchis longicornu

Meget almindelig overalt. Den fandtes langs veje, på overdrev og i garigue, både på kalk og på lava. Faktisk fandt vi de største eksemplarer på lavalokaliteten nær Etna. Et enkelt sted blev en albino observeret. Individerne var i fuld blomst.

Orchis morio

Denne art, som står *Orchis longicornu* nær, fandt vi kun eet enkelt sted og her på lava. Der var kun 2 eksemplarer, som var i fuld blomst.

Orchis papilionacea

Blev kun fundet i den østlige del af Sicilien og her i store mængder. Mange individer var utrolig storblomstrede og meget smukke.

Orchis provincialis

Blev fundet på 5 lokaliteter og her ikke i store mængder. Arten var i fuld blomst.

Serapias orientalis ssp. siciliensis

Fundet på lok. 13, men formodentlig overset på flere lokaliteter.

Som nomenklatur er anvendt Pierre Delforges: Europas Orkideer



Orchis commutata 18.4.1999



Orchis lactea 17.4.1999



Orchis brancifortii 19.4.1999



Orchis papilionacea 22.4.1999

Vid. navn	Dansk navn	Dato	Lokalitet	Voksested
<i>Adiantum capillus-veneris</i>	Ægte Venushår	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Ajuga orientalis</i>	Orientalisk Læbeløs	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Anagallis arvensis ssp. foemina</i>	Blå Arve	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Anemone hortensis</i>	Skinmone Anemone	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Arabis verna</i>	Vår-Kalkarse	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Vejkant
<i>Aristolochia rotunda</i>	Rundbladet Slangerod	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Vejkant
<i>Asparagus acutifolius</i>	Sten-Asparges	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Barbarea vulgaris ssp. vulgaris</i>	Almindelig Vinterkarse	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Bellevallia romana</i>	Romerhyacint	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Biscutella didyma</i>	Almindelig Brilleskulpe	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Calendula arvensis</i>	Ager-Morgenfrue	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Echium plantagineum</i>	Purpur-Slangehoved	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Erodium chium</i>	Kirtelfrugtet Hejrenæb	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Erodium ciconium</i>	Storfrugtet Hejrenæb	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Eruca vesicaria ssp. sativa</i>	Salatsennep	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Fedia cornucopiae</i>	Læbebaldrian	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Galactites tomentosa</i>	Kamtidse	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Hemodactylus tuberosus</i>	Slangehovediris	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Iris sisyrinchium</i>	Toknoldet iris	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Lamium amplexicaule</i>	Liden Tvetand	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Lathyrus clymenum</i>	Middelhavs-Fiadbælg	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Lathyrus hirsutus</i>	Lådden Fiadbælg	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Linum bienne</i>	Smalbladet Hør	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Lobularia lybica</i>	Bibblomme	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Lupinus angustifolius</i>	Smalbladet Lupin	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Muscari comosum</i>	Vild Duskhyacint	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Ophrys bombyliflora</i>	Humleflue-Ophrys	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Ophrys fusca ssp. fusca</i>	Mørkebrun Ophrys	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Ophrys speculum</i>	Spejl-Ophrys	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Ophrys tenthredinifera</i>	Sydeuropæisk Ophrys	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Orchis italica</i>	Italiensk Gøgeurt	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Orchis lactea</i>	Mælkehvid Gøgeurt	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Orchis longicomu</i>	Italiensk Salep-Gøgeurt	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Orchis papilionacea ssp. grandiflora</i>	Underart af Vifte-Gøgeurt	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Orchis provincialis</i>	Provencalsk Gøgeurt	990417	Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev

<i>Orlaya kochii</i>	Kochs Bredfrø	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Parietaria officinalis</i>	Almindelig Springknap	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Plantago coronopus</i>	Fliget Vejbred	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Plantago lagopus</i>	Sydeuropæisk Vejbred	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Ranunculus bulbosus</i>	Knold-Ranunkel	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Reseda alba</i>	Hvid Reseda	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Romulea columnnea ssp. columnnae</i>	Mørkåret Sivstjerne	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Rubus ulmifolius</i>	Elmebladet Brombær	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Sanguisorba minor ssp. minor</i>	Blodstillende Bibernelle	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Saxifraga granulata</i>	Kornet Stenbræk	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Scandix pecten-veneris</i>	Jornfrukam	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Shierardia arvensis</i>	Blåstjerne	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Smyrnium perfoliatum</i>	Lundgylden	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Tordylium apulum</i>	Stilkløs Skjoldfrø	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Trifolium stellatum</i>	Stjerne-Kløver	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Umbilicus rupestris</i>	Klippe-Navleurt	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Urginea maritima</i>	Strandløg	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Vicia hybrida</i>	Svovl-Vikke	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Vicia sativa</i>	Foder-Vikke	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Aceras anthropoporum</i>	Hangøgeurt	990417 Sicilien, 2 km v.f. Buccheri	Kvæggræsset overdrev
<i>Aegilops geniculata</i>	Knæbøjjet Gedeøje	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Agave americana</i>	Almindelig Agave	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Allium roseum</i>	Rosen-Løg	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Allium subirsutum</i>	Dunet Løg	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Ampelodesma mauritanica</i>	Middelhavsbunke	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Anagallis arvensis ssp. foemina</i>	Blå Arve	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Anchusa aggregata</i>	Oksetunge	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Anemone hortensis</i>	Skinrende Anemone	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Anthyllis tetraphylla</i>	Blære-Rundbælg	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Anthyllis vulneraria ssp. vulneraria</i>	Liden Rundbælg	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Arisarum vulgare</i>	Dværgingefær	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Artemisia arborescens</i>	Træagtig Bynke	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Arundo donax</i>	Kæmperør	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Asparagus acutifolius</i>	Sten-Asparges	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Asphodeline lutea</i>	Kejserlys	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev
<i>Asphodelus fistulosus</i>	Huistilket Affodil	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Kvæggræsset overdrev

<i>Biscutella didyma</i>	Almindelig Brilleskulpe	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Borago officinalis</i>	Hjulkrone	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Buglossoides arvensis ssp. arvensis</i>	Ager-Stenfrø	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Calendula arvensis</i>	Ager-Morgenfrue	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Calicotome spinosa</i>	Tornet Bægergyvel	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Garrique
<i>Castanea sativa</i>	Ægte Kastanje	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Vejkant
<i>Centaurea solstitialis</i>	Tornet Knopurt	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Centranthus ruber</i>	Rød Sporebaldrian	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Ceratonia siliqua</i>	Johannesbrød	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Vejkant
<i>Cercis siliquastrum</i>	Judastræ	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Vejkant
<i>Cerithe major</i>	Storblomstret Voksurt	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Cistus incanus ssp. incanus</i>	Grålig Cistrose	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Garrique
<i>Convolvulus althaeoides</i>	Stokrosebladet Snerle	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Convolvulus lineatus</i>	Stribet Snerle	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Convolvulus siculus</i>	Siciliansk Snerle	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Cupressus sempervirens</i>	Ægte Cypress	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Vejkant
<i>Cyclamen repandum ssp. repandum</i>	Tandet Alpeviol	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Fyrreskov
<i>Cynoglossum creticum</i>	Blå Hundetunge	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Dittrichia viscosa</i>	Klæbrig Alant	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Doronicum orientale</i>	Balkan-Gemserod	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Vejkant
<i>Echium italicum</i>	Italiensk Slangehoved	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Vejkant
<i>Euphorbia characias</i>	Middelhavs-Vortemælk	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Fedia cornucopiae</i>	Læbebaldrian	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Ficus carica</i>	Almindelig Figen	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Vejkant
<i>Fumaria agraria</i>	Middelhavs-Jordrøg	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Fumaria bicolor</i>	Jordrøg	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Galactites tomentosa</i>	Kamtidsel	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Geranium robertianum var. robertianum</i>	Stinkende Storkenæb	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Gladiolus italicus</i>	Italiensk Jonfrufinger	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Helichrysum stoechas ssp. stoechas</i>	Vestlig Busk-Evighedsblomst	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Hippocrepis unisiliquosa</i>	Enblomsret Hestesko	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Garrique
<i>Linaria reflexa</i>	Torskemund	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Linaria triphylla</i>	Trebladet Torskemund	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Linum bienne</i>	Smalbladet Hør	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Lobularia lybica</i>	Biblomme	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Lupinus angustifolius</i>	Smalbladet Lupin	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark

<i>Malva sylvestris</i> ssp. <i>sylvestris</i>	Almindelig Katost	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Medicago orbicularis</i>	Rundfrugtet Snegleblæg	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Meililotus indica</i>	Indisk Stenkløver	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Mercurialis annua</i>	Enårig Bingelurt	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Micromeria juliana</i>	Micromeria	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Nicotiana tabaca</i>	Almindelig Tobak	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Ornithogalum montanum</i>	Bjerg-Fuglemælk	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Osyris alba</i>	Kratris	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Pinus pinea</i>	Pinje	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Vejkant
<i>Piptatherum miliaceum</i>	Rishirse	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Pistacia lentiscus</i>	Mastikstræ	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Vejkant
<i>Plantago coronopus</i>	Fliget Vejbred	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Plantago lagopus</i>	Sydeuropæisk Vejbred	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Psoralea bituminosa</i>	Almindelig Desmerkløver	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Quercus ilex</i>	Sten-Eg	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Garrique
<i>Rubia peregrina</i> ssp. <i>peregrina</i>	Vild Krap	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Rumex bucephalophorus</i>	Krumpigget Skræppe	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Ruta chalepensis</i>	Frynset Rude	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Salvia verbenaca</i>	Jernurt-Salvie	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Scandix pecten-veneris</i>	Jomfrukam	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Scorpiurus vermiculatus</i>	Skorpionsurt	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Scrophularia scopoli</i>	Brunrod	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Sideritis romana</i>	Romersk Kortkrone	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Vejkant
<i>Silene italica</i>	Italiensk Limurt	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Stengærde
<i>Silene sedoides</i>	Limurt	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Silybum marianum</i>	Marietidsel	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Garrique
<i>Smilax aspera</i>	Orientalisk Sarsaparil	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Vejkant
<i>Smyrnium perfoliatum</i>	Lundgylde	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Garrique
<i>Tetragonolobus purpureus</i>	Aspargesært	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Tordylium apulum</i>	Stilkløs Skjoldfrø	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Tragopogon porifolius</i>	Havrerod	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Umbilicus rupestris</i>	Klippe-Navleurt	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Brakmark
<i>Verbascum phlomoides</i>	Hjertebladet Kongelys	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Garrique
<i>Vicia cracca</i>	Muse-Vikke	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Vejkant
<i>Vicia hybrida</i>	Svovl-Vikke	990418 Sicilien, 5 km ø.f. Ferla	Vejkant
<i>Asplenium ceterach</i> ssp. <i>ceterach</i>	Miltbregne	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Brakmark
			Garrique med Orchis branchefortii

<i>Asplenium trichomanes</i> ssp. <i>trichom.</i>	Rundfinnet Radeløv	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Astragalus hamosus</i>	Krog-Astragel	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Overdrev med Dactylorhiza romana
<i>Barbarea vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i>	Almindelig Vinterkarse	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Cystopteris fragilis</i> ssp. <i>fragilis</i>	Skør Bægerbregne	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Overdrev med Dactylorhiza romana
<i>Euphorbia chamaecyce</i>	Lav Vortemælk	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Filago lutescens</i>	Gulgrå Museurt	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Hermodactylus tuberosus</i>	Slangehovediris	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Hermodactylus tuberosus</i>	Slangehovediris	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Overdrev med Dactylorhiza romana
<i>Isatis tinctoria</i>	Farve-Vajd	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Isatis tinctoria</i>	Farve-Vajd	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Overdrev med Dactylorhiza romana
<i>Lathyrus inconspicuus</i>	Fladbælg	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Lathyrus sphaericus</i>	Enblomsret Fladbælg	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Orchis brancifortii</i>	Tyrhensk Gøgeurt	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Parentucellia latifolia</i>	Stenrødtop	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Parentucellia latifolia</i>	Stenrødtop	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Poa bulbosa</i>	Løg-Rapgræs	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Overdrev med Dactylorhiza romana
<i>Poa bulbosa</i>	Løg-Rapgræs	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Romulea bulbocodium</i>	Sivstjerne	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Overdrev med Dactylorhiza romana
<i>Romulea bulbocodium</i>	Sivstjerne	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Rumex scutatus</i>	Rundbladet Syre	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Overdrev med Dactylorhiza romana
<i>Silene colorata</i>	Limurt	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Silene colorata</i>	Limurt	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Silene conica</i>	Kegle-Limurt	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Overdrev med Dactylorhiza romana
<i>Smyrnium olusatrum</i>	Stor Guldskeerm	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Veronica serpyllifolia</i> ssp. <i>serpyllifolia</i>	Glat Ærenpris	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Vicia peregrina</i>	Vandre-Vikke	990419 Sicilien, 3 km nø.f. Nicolosi	Garique med Orchis branchefortii
<i>Anthoxanthum odoratum</i> ssp. <i>odoratum</i>	Vellugtende Gulaks	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Asphodelus aestivus</i>	Småfrugtet Affodil	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Bellis annua</i>	Enårig Tusindfryd	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Bellis perennis</i> var. <i>perennis</i>	Tusindfryd	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Brachypodium distachyon</i>	Stilkaks	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Carlina sicula</i>	Bakketidse	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Erodium cicutarium</i>	Hejrenæb	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Hermodactylus tuberosus</i>	Slangehovediris	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Juncus inflexus</i>	Blågrå Siv	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Parentucellia latifolia</i>	Stenrødtop	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng

<i>Plantago lagopus</i>	Sydeuropæisk Vejbred	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Romulea bulbocodium</i>	Sivstjeme	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Rubus ulmifolius</i>	Elmebladet Brombær	990420 Sicilien, Monte Lauro	Vejkant
<i>Rumex bucephalophorus</i>	Krumpigget Skræppe	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Saxifraga tridactylites</i>	Trekløft-Stenbræk	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Sonchus oleraceus</i>	Almindelig Svinemælk	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Tamus communis</i>	Fruesegl	990420 Sicilien, Monte Lauro	Vejkant
<i>Tetragonolobus purpureus</i>	Aspargesært	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Tordylium apulum</i>	Stilkløs Skjoldfrø	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Tragopogon portifolius</i>	Havrerod	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Trifolium uniflorum</i>	Kløver	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Urginea maritima</i>	Strandløg	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Veronica hederifolia</i> ssp. <i>hederifolia</i>	Vedbend-Ærenpris	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Anemone hortensis</i>	Skinrende Anemone	990420 Sicilien, Monte Lauro	Afgræsset eng
<i>Artemisia arborescens</i>	Træagtig Bynke	990420 Sicilien, Raviola	Afgræsset eng
<i>Artemisia vulgaris</i> var. <i>vulgaris</i>	Gråbynke	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Calendula arvensis</i>	Ager-Morgenfrue	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Clematis cirrhosa</i> var. <i>cirrhosa</i>	Nikkende Skovranke	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Clinopodium vulgare</i>	Kransbørste	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Crataegus monogyna</i> ssp. <i>nordica</i>	Engriflet Hvidtjørn	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Cyclamen repandum</i> ssp. <i>repandum</i>	Tandet Alpeviol	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Cynosurus echinatus</i>	Pindsvin-Kamgræs	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Doronicum orientale</i>	Balkan-Gemserod	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Eryngium amethystinum</i>	Blå Mandstro	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Euphorbia characias</i>	Middelhavs-Vortemælk	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Fedia cornucopiae</i>	Læbebaldrian	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Lathyrus clymenum</i>	Middelhavs-Fladbælg	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Linum bienne</i>	Smalbladet Hør	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Lotus edulis</i>	Spiselig Kællingetand	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Lupinus angustifolius</i>	Smalbladet Lupin	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Malus domestica</i>	Almindelig Æble	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Ononis pusilla</i>	Krageklo	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Ophrys garganica</i>	Italiensk Ophrys	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Osyris alba</i>	Kratris	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Pteridium aquilinum</i> ssp. <i>aquilinum</i>	Ørnebregne	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Reseda luteola</i>	Farve-Reseda	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov

<i>Scandix pecten-veneris</i>	Jomfrukam	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Sedum acre</i>	Bidende Stenurt	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Smilax aspera</i>	Orientalisk Sarsaparil	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Smyrnium perfoliatum</i>	Lundgylde	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Teucrium chamaedrys</i>	Ædel Kortlæbe	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Thymus longicaulis</i>	Timian	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Verbascum phlomoides</i>	Hjerterbladet Kongelys	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Veronica hederifolia</i> ssp. <i>hederifolia</i>	Vedbend-Ærenpris	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Vicia villosa</i> ssp. <i>villosa</i>	Sand-Vikke	990420 Sicilien, Raviola	Lys egeskov
<i>Allium roseum</i>	Rosen-Løg	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Anthyllis tetraphylla</i>	Blære-Rundbælg	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Bellardia trixago</i>	Rosenmund	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Cistus crispus</i>	Kruset Cistrose	990421 Sicilien, Camarina	Garrigue
<i>Cyperus kalli</i>	Fladaks	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Eryngium campestre</i>	Bjerg-Mandstro	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Filago eriocephala</i>	Museurt	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Medicago tenoreana</i>	Sneglebælg	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Nigella damascena</i>	JomfrulDetGrønne	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Ononis diffusa</i>	Ungangiven Krageklo	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Ononis mitissima</i>	Mild Krageklo	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Ornithogalum narbonne</i>	Pyramide-Fuglemælk	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Orobancha ramosa</i>	Grenet Gyvelkvæler	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Parentucellia viscosa</i>	Gul Bartsle	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Sideritis romana</i>	Romersk Kortkrone	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Thapsia gargarica</i>	Thapsia	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Trifolium cherleri</i>	Svøb-Kløver	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Urospermum picroides</i>	Ru Halefrø	990421 Sicilien, Camarina	Ruderat ved stenindustri
<i>Aegilops geniculata</i>	Knæbøjet Gedeøje	990421 Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Ampelodesma mauritanica</i>	Middelhavsbunke	990421 Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Anagallis arvensis</i> ssp. <i>arvensis</i>	Rød Arve	990421 Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Anthyllis vulneraria</i> ssp. <i>vulneraria</i>	Liden Rundbælg	990421 Sicilien, Paso di Pantanelle	Veikant
<i>Arum italicum</i>	Italiensk Arum	990421 Sicilien, Paso di Pantanelle	Veikant
<i>Arundo donax</i>	Kæmperør	990421 Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Asparagus acutifolius</i>	Sten-Asparges	990421 Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Bellardia trixago</i>	Rosenmund	990421 Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Briza maxima</i>	Stor Hjertergræs	990421 Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue

<i>Calicotome spinosa</i>	Tomet Bægergyvel	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Cerinthe major</i>	Storblomstret Voksurt	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Chrysanthemum coronarium</i>	Kron-Okseøj	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Vejkant
<i>Cistus incanus ssp. incanus</i>	Grålig Cistrose	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Cistus monspeliensis</i>	Smalbladet Cistrose	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Cistus salvifolius</i>	Salvie-Cistrose	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Crupina crupinastrum</i>	Mangeblomstret Romerknopurt	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Dactylis glomerata ssp. glomerata</i>	Almindelig Hundegræs	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Diitrichia viscosa</i>	Klæbrig Alant	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Erica multiflora</i>	Blomsterrig Lyng	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Euphorbia characias</i>	Middelhavs-Vortemælk	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Euphorbia peplis</i>	Nedliggende Vortemælk	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Festuca fenas</i>	Svingel	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Galactites tomentosa</i>	Kamtidse	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Hedysarum spinosissimum</i>	Enårig Hanekløver	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Lagurus ovatus</i>	Harehale	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Linum bienne</i>	Smalbladet Hør	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Lotus edulis</i>	Spiselig Kællingetand	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Muscari comosum</i>	Vild Duskhyacint	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Opuntia ficus-indica</i>	Ægte Figenkaktus	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Vejkant
<i>Orobancha gracilis</i>	Smuk Gyvelkvæler	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Oxalis pes-caprae</i>	Africansk Surkløver	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Pallenis spinosa</i>	Pallenis	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Papaver rhoeas</i>	Korn-Valmue	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Phagnalon rupestre</i>	Klippe-Stenkurv	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Piptatherum miliaceum</i>	Rishirse	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Pistacia lentiscus</i>	Mastikstræ	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Salvia verbenaca</i>	Jemurt-Salvie	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Sideritis romana</i>	Romersk Kortkrone	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Silene colorata</i>	Limurt	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Silybum marianum</i>	Marietidse	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Vejkant
<i>Teucrium fruticans</i>	Busk-Kortlæbe	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Trifolium stellatum</i>	Stjerne-Kløver	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Urospermum picroides</i>	Ru Halefrø	990421	Sicilien, Paso di Pantanelle	Garrigue
<i>Atriplex halimus</i>	Sø-Mælde	990421	Sicilien, Scoglitti	Garrigue
<i>Cakile maritima ssp. maritima</i>	Strandsennep	990421	Sicilien, Scoglitti	Sandstrand
				Sandstrand

<i>Carpobrotus acinaciformis</i>	Rød Hottentotfigen	990421	Sicilien, Scoglitti	Sandstrand
<i>Centaurea sphaerocephala</i>	Sand-Knopurt	990421	Sicilien, Scoglitti	Sandstrand
<i>Euphorbia paralias</i>	Kyst-Vortemælk	990421	Sicilien, Scoglitti	Sandstrand
<i>Juncus littoralis</i>	Middelhavs-Siv	990421	Sicilien, Scoglitti	Sandstrand
<i>Polygonum maritimum</i>	Strand-Pileurt	990421	Sicilien, Scoglitti	Sandstrand
<i>Suaeda pelagica</i>	Siciliansk Strandgåsefod	990421	Sicilien, Scoglitti	Sandstrand
<i>Thymelaea hirsuta</i>	Skællet Spurvetunge	990421	Sicilien, Scoglitti	Sandstrand
<i>Thymelaea tartonraira</i> ssp. <i>tartonraira</i>	Spurvetunge	990421	Sicilien, Scoglitti	Sandstrand
<i>Acanthus mollis</i>	Blød Akantus	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Veikant
<i>Anemone hortensis</i>	Skinrende Anemone	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Anthyllis vulneraria</i> ssp. <i>vulneraria</i>	Liden Rundbælg	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Asphodelus aestivus</i>	Småfrugtet Affodil	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Calendula arvensis</i>	Ager-Morgenfrue	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Calicotome spinosa</i>	Tornet Bærggyvel	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Chamaerops humilis</i>	Europæisk Dværgpalme	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Veikant
<i>Ditrichia viscosa</i>	Klæbrig Alant	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Erica multiflora</i>	Blomsterrig Lyng	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Geranium purpureum</i>	Purpur-Storkenæb	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Iris germanica</i>	Have-Iris	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Iris sisyrinchium</i>	Toknødet Iris	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Linaria reflexa</i>	Torskemund	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Lotus cytisoides</i>	Gyvelagtig Kællingetand	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Malus domestica</i>	Almindelig Æble	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Ornithogalum umbellatum</i>	Kost-Fuglemælk	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Pistacia lentiscus</i>	Mastikstræ	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Quercus ilex</i>	Sten-Eg	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Reseda alba</i>	Hvid Reseda	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Salvia triloba</i>	Trelappet Salvie	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Santolina marchii</i>	Have-Cypresurt	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Sarcopoterium spinosum</i>	Tornet Buskbibermelle	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Silene colorata</i>	Limurt	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Solenanthus apenninus</i>	Solenanthus	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Tetragonolobus purpureus</i>	Aspargesært	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Valantia hispida</i>	Ru Hornsnorre	990422	Sicilien, 10 km v.f. Fontane Bianche	Garrigue med Ophrys lacitae
<i>Sarcopoterium spinosum</i>	Tornet Buskbibermelle	990422	Sicilien, 5 km n.f. Bucerri	Åben skov med Zerkova sicula
<i>Zelkova sicula</i>	Bucerri-Zelkova	990422	Sicilien, 5 km n.f. Bucerri	Åben skov med Zerkova sicula

Tordylium apulum
Urospermum dalechampii
Urtica sicula
Vicia hybrida

Stilkløs Skjoldfrø
Blød Halefrø
Nælde
Svovl-Vikke

990423 Sicilien, Dicchiara
990423 Sicilien, Dicchiara
990423 Sicilien, Dicchiara
990423 Sicilien, Dicchiara

Græsrig skråning med *Orchis Italica*
Græsrig skråning med *Orchis Italica*
Græsrig skråning med *Orchis Italica*
Græsrig skråning med *Orchis Italica*

Il fossile vivente

Turen bød på en botanisk oplevelse ud over det normale. En "levende fossil" (omend kun på slægtsniveau). Vor snaksalige vært på hotellet i Buccheri stod for den. Han fortalte allerede i starten af vores ophold om en meget speciel "pianta", der groede i nærheden af Buccheri. Den var tidligere kun kendt fra forsteninger, men blev så fundet i omegnen af byen for få år siden. Han kunne arrangere et besøg til voksestedet. Jeg spurgte om det latinske navn og han kendte det sgu! *Zelkova sicula*, sagde han. Så vågnede jeg!

Denne *Zelkova* optog mig nemlig en del, fordi der var modstridende oplysninger om den i mine kilder. Den optrådte i en splinterny floraliste fra Sicilien, som jeg havde taget fra internet, men jeg kunne ikke finde et ord om planten i nogle af floraværkerne. Derfor regnede jeg med, at der måtte være tale om en fejl og smed den ud af listen. Men det var jo - set i bagklogskabens ulideligt klare lys - en fejltagelse!

Zelkova hører til *Ulmaceae* (Elmefamilien). Der er ialt seks *Zelkova*-arter, hvoraf de mest kendte er *Z. abelicea* (Kreta), *Z. crenata* (Japan) og *Z. carpinifolia* (Kaukasus). Slægten var vidt udbredt i Sydeuropa i hele Tertiær-tiden (ca. 65 mio år B.P. til ca. 5 mio år B.P.). Men så var det også slut med slægten i europa - udover den interessante kretensiske forekomst. Derfor kom det som en stor overraskelse, at en lyslevende *Zelkova* blev fundet nær Buccheri i starten af 90'erne. Finderen var en ung botaniker, Giuseppe Garfi. Jeg kan forestille mig hans begejstring!

Det var også spændende for os at se det - lidt uanselige - vidunder, der på en eller anden vis har overlevet i 5 mio år og nu voksede her, lige foran os. De lokale forstfolk fortalte, at den øjensynligt kun formerede sig ved rodsrud og at man nu passede godt på hvert eneste individ. Der var ialt et par hundrede individer, det største nåede en højde på 2,5 m. Jeg var så optaget af busken, at jeg helt glemte at tage et ordentligt nærbillede! Men det klarede Åse, tak for det!

Jon

